

EU-UDLICITERING – SPORENE SKRÆMMER

Af Lars Peter Frederiksen, murersvend, Murerbrancheklubben

Storstrømsbroen

Det italienske konsortium på Storstrømsbroen var cirka 20 procent billigere end konkurrenterne, men forsikrede at prioritere lokal arbejdskraft på byggeriet af Storstrømsbroen. I dag sidder virksomheder fra Italien, Rumænien og Portugal på omkring 75 procent af det offentlige milliardprojekt.

Stik imod løfter om lokal arbejdskraft er byggeriet domineret af store italienske selskaber, som kommer med billig arbejdskraft fra hjemlandet.

Der er endvidere begrundet mistanke om, at der er bygningsarbejdere, der skal tilbagebetale løn til de italienske arbejdsgivere. Lokale firmaer bliver vraget til fordel for billige udenlandske leverandører, og de lokale firmaer, der trods alt bliver hyret, har store problemer med at få deres betaling.

Det italienske konsortium har ansat en italiensk byggechef på Storstrømsbroen, selv om han ikke har udstået en betinget fængselsstraf for korruption og bestikkelse.

Strukturel arbejdsløshed

er en passende høj arbejdsløshed, som gør at presset på lønningerne ikke bliver for stor og gør at den europæiske fagbevægelse fratages sin relevans. Derfor flyttes arbejdskraften rundt i Europa (den fri bevægelighed).

Sådan kommer den nye Storstrømsbro til at se ud. Foto: Vejdirektoratet

Lokal arbejdskraft er til rådighed

Både på Sydsjælland og Falster er der masser af lokal arbejdskraft at få til byggeriet af Storstrømsbroen. Vordingborg Kommune har 1.373 ledige og Guldborgsund Kommune har 1.838 ledige. Tallene er fra d. 7. juni og kan være op til 30 procent højere end normalt på grund af corona-krisen.

Hos a-kasserne i området har man ledige bygningsarbejdere, der venter på at komme i arbejde: 3F's afdeling i Sydsjælland melder om 89 ledige inden for bygge og anlæg.

3F's afdeling i Guldborgsund melder om 82 ledige inden for bygge og anlæg. Også her kan tallene dog være påvirket af fyringer og hjemsendelser under corona-krisen.

Femern-forbindelsen

På Femern-forbindelsen, danmarkshistorien største og dyreste byggeprojekt, er det et Hollandsk konsortium (FBC), der har vundet kontrakten på første etape og allerede nu – hvor man kun er i opstartsfasen – er der problemer med overenskomster, arbejdstider,

arbejdsforhold og anholdelser af russiske statsborgere, som arbejder illegalt. Der bliver næppe meget arbejde til de lokale firmaer og ledige arbejdere i området.

Metro Cityring i København

Tallene skræmmer, i november 2010 vinder det italienske konsortium CMT, med firmaet Salini i spidsen, udbuddet på den københavnske Metro Cityring. Jakob Mathiassen fra 3F BJMF anslår, at mere end 90 procent af timelønsarbejdet på Cityring er udført af mi-

grantarbejdere og mindre end 10 procent af lokale arbejdere.

Også her prøvede vinderen af EU-licitationen – ved hjælp af sine underentreprenører – at gennemføre et kæmpe byggeri på slavelignende forhold med trusler om vold, falske papirer og forsøg på at omgå danske overenskomster og dansk lovgivning.

Kilder: 3F BJMF, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, 3F Sydsjælland, 3F Guldborgsund og 3F Fagbladet.

Hovedreglerne for hvornår opgaver skal i EU-licitation

Over 139.000 euro for offentlige indkøbskontrakter og tjenesteydelseskontrakter, der indgås med statslige myndigheder og 5.350.000 euro for bygge- og anlægskontrakter.

Ved udbud af lavere værdi gælder kun de nationale udbudsregler, men de overordnede EU-principper om åbenhed og ligebehandling skal overholdes. Du kan udelukkes fra at deltage i en opgave, hvis du eller din

virksomhed ikke betragtes som pålidelig.

Eksempelvis gælder det, at tilbudsgivere:

– vil blive udelukket, hvis de ikke betaler skat eller lovpligtige sociale bidrag, er involveret i korruption eller har forbindelser til en kriminel organisation.

– kan udelukkes, hvis de går konkurs eller er skyldige i alvorlige forsømmelser i forbindelse med udøvelsen af et erhverv.

UDLICITERING ÅBNER OP FOR MERE PRIVATISERING

EU's udbudsregler har ført til, at langt flere offentlige projekter og opgaver udliciteres til private underleverandører med konsekvenser for både ansatte, borgere og kvalitet.

Af Ditte Marie Gyldenberg Ovesen, leder af Folkebevægelsen mod EU's landssekretariat

Illustration: Shutterstock Collage: Ditte Marie Gyldenberg Ovesen

■ Som konsekvens af EU's Udbudsdirektiv er kommuner og regioner tvunget til at sende mange forskellige opgaver i udbud, hvor private underleverandører fra hele EU har ret til at byde ind.

Når offentlige opgaver udliciteres, kan en kommune eller region ikke længere garantere for kvaliteten eller arbejdsforholdene, og det er et stort problem.

Mærkbare konsekvenser

Erfaringen viser, at konsekvenser ved udlicitering blandt andet omfatter lønnedgang, flere deltids- og midlertidige ansatte samt dårligere arbejdsforhold med øget arbejdstempo og mere uregelmæssige arbejdstider.

Dette fører ofte, og ikke overraskende, til ringere kvalitet af det leverede arbejde.

Katastrofen i den private ældrepleje

Helt galt er det gået med udlicitering af ældrepleje.

Fra 2013 til 2017 gik 38 private leverandører af ældrepleje konkurs, hvilket omfattede 11.000 ældre og kostede de berørte kommuner millioner af kroner.

Samtidig stod kommunerne fra den ene dag til den anden med ansvaret for de mange æl-

dre, der nu ikke længere kunne modtog den nødvendige pleje,

som kommunerne ellers havde betalt for.

Mere privatisering

EU's regler om udbud og udlicitering har betydet, at langt flere offentlige opgaver er flyttet over i det private, og dette uden at national lovgivning eller prioritering har kunnet forhindre det.

HVAD ER UDBUD OG UDLICITERING?

Udbud: Når eksterne leverandører byder ind på offentlige opgaver, en kommune skal have løst.

Udlicitering: Når en kommune overdrager en opgave, som kommunen selv kunne have løst, til en ekstern leverandør. Dette sker efter, at opgaven har været i udbud.

Appetiser om budgetloven

Ditte Marie Gyldenberg Ovesen, leder af Folkebevægelsen mod EU's landssekretariat.

■ Budgetloven, der er resultatet af Danmarks indtræden i EU's finanspagt, kræver, at danske kommuner hvert år skal spare på de offentlige

udgifter. Dette betyder, at der er færre penge til vores fælles velfærd.

Med budgetloven må både børn, unge, ældre og handicappede leve med færre hænder til at tage sig af dem, og samtidig må offentligt ansatte i velfærdssektoren løbe hurtigere, mens opga-

verne bliver flere og kollegerne færre.

Næste nummer af Faglig EU-debat udkommer før kommunalvalget. Her kan du læse mere om budgetloven og kommunerne.

BUDGETLOVEN SKABER MERE PRIVATISERING

Af Jan Hoby, næstformand i LFS (Landsforeningen for Socialpædagoger)

■ Samspelet mellem budgetloven og EU's udbudsregler er en giftig cocktail for velfærdsstaten og den offentlige velfærd i kommuner og regioner.

Den nuværende socialdemokratiske regering viser ikke vilje til at tage et opgør med den frivillige tilslutning

til EU's nyliberale budgetlov, som skete under Thorning og Corydon. Det betyder, at nedskæringer i kommuner og regioner vil fortsætte.

For uanset hvor meget finansministeren praler af økonomiaftalerne med KL og Danske Regioner for 2021 og 2022, så kan aftalerne ikke genoprette skaderne fra finanskrisen og indhente det massive velfærdstab siden 2009.

Budgetloven, serviceloftet og anlægsloftet forstærker følgerne af årtiers velfærdsnedskæringer. Nedskæringer der betyder lukning af skoler,

sammenlægning af daginstitutioner, afskaffelse af selvstændige fritidshjem og underfinansierede døgninstitutioner.

Det er alt sammen med til at presse desperate borgere og medarbejdere til at vælge og oprette private skoler, fritidshjem, daginstitutioner og døgninstitutioner.

Så længe den nyliberale budgetlov og EU's udbudsregler består, så længe fortsætter den politiske undergravning af velfærdsstaten for fuld skrue.

HVAD KAN ILO-KONVENTIONEN BRUGES TIL?

Af Tscherning Johansen

I ILO-konventionens § 94 står der blandt andet, at

"[...] entreprenøren forpligter sig til at sikre, at de ansatte, som entreprenøren og eventuelle underentreprenører beskæftiger i Danmark med henblik på opgavens udførelse, har løn- og ansættelsesforhold, der ikke er mindre gunstige end dem, der er gældende på den egn, hvor arbejdet udføres".

I overensstemmelse med EU-traktatlige principper regulerer EU-retten til en indgået aftale på to niveauer:

For det første er offentlige aftaler reguleret af Lissabontraktatens bestemmelser, og for det andet er disse aftaler reguleret af udbudsdirektivet.

Dog regulerer hverken udbudsdirektivet eller den danske tilbudslov spørgsmålet om løn- og ansættelsesvilkår for medarbejdere, der udfører en given opgave for en kommune i Danmark.

Den Internationale Arbejdsorganisation (ILO) er FN's faglige organ for arbejdsmarkedsspørgsmål. ILO har som grundlæggende mål at bekæmpe fattigdom og fremme social retfærdighed.

■ Dagsordenen på arbejdsmarkedet i dagens Danmark er løndumping og social dumping. Grundet EU-lovgivningen kan Danmark ikke leve op til kravene i ILO-konventionen.

EU'S MINDSTELØN

Diktering af EU-mindsteløn vil betyde farvel til vores danske arbejdsmarkeds- og velfærdsmodel.

Af Ole Nors Nielsen, næstfmd. i 3F Aalborgs Transport-gruppe og medlem af 3F's hovedbestyrelse.

■ I åbningstalen i 2019 lancede den tyske Kommissionsformand Ursula von der Leyen, at der skulle indføres en lovbestemt mindsteløn i alle EU-landene.

Selve grundtanken kan måske være meget sympatisk i udryddelsen af social dumping. Erfaringen viser dog, at det ikke vil blive tilfældet, da mindstelønnen vil blive til en maximumløn.

Arbejdende fattige

Tyskland indførte lovbestemt mindsteløn i 2006, og dette har betydet, at cirka 12.000.000 tyske arbejdere må betragtes som "working poor"; altså mennesker, der må have mere end ét job for at tjene til dækning af de mest basale udgifter.

At det er kommet så langt, at man har fremsat et direktivforslag om lovbestemt mindsteløn, er ubegribeligt, da det strider mod Lissabontraktatens artikel 153, stk. 5, hvori

Illustration: Ditte Marie Gyldenborg Ovesen

der står, at: "Bestemmelserne i denne artikel gælder ikke for lønforhold, organisationsret, strejkeret og lockout ret, som skal vedtages i de enkelte stater."

Tomme løfter, lav mindsteløn

EU-Kommissionen mener ikke, at Danmark skal være nervøse, da der står i direktivforslaget, at hvis 70 procent (90 procent i ændringsforslag) af arbejdsmarkedet er dækket af kollektiv overenskomst, bliver man fritaget for at indføre en lovbestemt mindsteløn.

Til sammenligning er 74 procent af det danske arbejdsmarked dækket af overenskomst på nuværende tidspunkt.

At Danmark bliver fritaget, er simpelthen ikke sandt, da

en enkelt borger eller virksomhed kan rejse en sag ved EU-domstolen og påberåbe sig ret til at få indført en lovbestemt mindsteløn. Alle er enige i, at dommen vil give anklageren ret, da der ikke må ske forskelsbehandling.

I forslaget lægges der op til, at mindstelønnen skal være 60 procent af medianlønnen, der er cirka 123 kroner i timen. Dermed vil mindstelønnen i Danmark komme lige at ligge omkring 75 kroner i timen.

En mavepuster til fagbevægelsen

Fagbevægelsen har siden Septemberforliget i 1899 haft retten til at organisere og tegne overenskomster, altså hovedaftalen, med konflikt- og sympatikonfliktret.

Hvis et firma ikke overholder kravet om mindsteløn, ar-

bejdsmiljøreglerne og uddannelseskra- vil vi til enhver tid miste retten i forhold til hovedaftalen, da EU's love og bestemmelser altid vil stå over national lovgivning.

Hvis en virksomhed bryder loven om mindsteløn, skal disse uenigheder så afgøres i arbejdsretten? Nej, de skal afgøres ved EU-domstolen.

En EU-bestemt mindsteløn skal ikke forhandles af arbejdsmarkedets parter. Tværtimod skal den skal fastsættes af EU og den danske regering,

og dette vil sige, at skiftende regeringer kan fjerne eventuelle stigninger, som en tidligere regering har vedtaget.

Frontalt angreb på vores velfærd

Det er slemt nok, at vi mister retten til den danske aftalemødel, men hvad endnu værre er, at det også er et frontalt angreb på vores danske velfærdsmodel, som indbefatter en stor skattefinansieret offentlig sektor.

HVAD ER MEDIANLØN?

Af Tscherning Johansen

Gennemsnitsløn

For at udregne gennemsnitslønnen samles alle lønningerne indenfor den givne branche. Derefter divideres tallet med antallet af referencer.

Medianløn

Medianlønnen er den løn, der ligger i midten af spændet. Hvis der er to beløb i midten, er medianlønnen gennemsnittet af de midterste to værdier.

FOLKEBEVÆGELSEN MOD EU'S FAGLIGE UDVALG

Af Kim W. Bilfeldt,

■ Bygge-, Jord- og Miljøarbejdernes Fagforening (BJMF)'s EU-udvalg og Folkebevægelsen mod EU's faglige udvalg sætter fokus på store offentlige projekter, der er tvunget i udbud som følge af vores EU-medlemskab.

Fokus vil være:

- Styrker det arbejdsmarkedet i Danmark, gavner det lokalområdet?
- Styrker det demokratiet i EU?
- Er det godt for overenskomsterne og arbejdsmiljøet?

Der er fra EU-Nævnet givet støtte til, at der kan laves et projekt om Femern-forbindelsen. Vi vil i november afholde et offentligt møde på Lolland om dette.

Allerede torsdag den 14. oktober vil der i BJMF være

et offentligt møde om blandt andet erfaringer fra store offentlige projekter.

Styrker det arbejdsmiljøet? Hvordan er det at være vandrende arbejdskraft? Hvad med udliciteringer og Budgetloven?

Du kan til oktober læse om mødet på blandt andet BJMF's og Folkebevægelsen mod EU's hjemmesider.

Yderligere oplysninger:
Kim W. Bilfeldt,
formand for BJMF's
EU-udvalg.
Tlf. 2294 1910.

Af Rina Ronja Kari

■ Jeg besøgte Kurt Beier lejren i Padborg i efteråret 2018, kort før sagen om de filippinske chauffører begyndte at køre i pressen. Jeg tror aldrig, at jeg har været så chokeret før eller siden over deres vilkår.

Nu er der så faldet dom i sagen. En dom, der trods alt slår fast, at den slumlejr, de boede i, ikke var i orden. Selv om man kunne få tanken, at det er nogle relativt små bødestørrelser på dels 100.000 kroner og dels 25.000 kroner.

Hvad der er langt værre,

men ikke nødvendigvis så overraskende er, at Kurt Beier blev totalt frikendt i forhold til deres arbejdsvilkår. Det var – ifølge dommen – helt okay, at chaufførerne blev hyret til Polen på polske vilkår, og derefter skippet til Danmark.

Det er i sig selv ikke så overraskende, når man tænker på, at det jo også er grundlaget i EU's indre marked og den frie bevægelighed.

Derfor brugte vi – i Folkebevægelsen mod EU – også sagen om Kurt Beier, da vi forhandlede en ny transportpakke i EU-parlamentet. En pakke der dog næppe kommer til at løse de grundlæggende problemer med chauffører, der kører rodløse rundt på EU's landeveje under elendige arbejdsvilkår.

SOCIAL PROTOKOL

EU's såkaldte fire friheder sætter økonomiske rettigheder foran alle andre rettigheder. Progressive kræfter i EU har længe talt om at ligestille sociale rettigheder med EU's økonomiske friheder. Er det overhovedet muligt, og løser det de grundlæggende problemer i EU?

Af Susanna Dyre-Greensite, formand, Folkebevægelsen mod EU

■ EU's indre marked er bygget op omkring de såkaldte fire friheder. EU's friheder er den frie bevægelighed for varer, arbejdskraft, tjenesteydelser og kapital. I udgangspunktet må ingen anden lovgivning i EU stå i vejen for de fire friheder.

EU's fire friheder og sociale rettigheder

De fire friheders overlegne status i forhold til anden lovgivning giver problemer for arbejdstagere. Det kan være svært at kræve, at udenlandsk arbejdskraft arbejder på samme vilkår som lokal arbejdskraft.

Krav om løn- og arbejdsforhold må nemlig ikke stå i vejen for den frie bevægelighed.

Det begrænser landes og fagforeningers mulighed for at bekæmpe social dumping.

Løst med social protokol?

Et bud på en løsning er en "social protokol". En social protokol er en omskrivning af EU's traktatgrundlag, der ligestiller sociale rettigheder med de fire økonomiske friheder. Den gør op men traktaternes

indbyggede skævhed til fordel for arbejdsgivere og gør dermed EU lidt mere retfærdig.

Der er også meget, den ikke løser. EU's demokratiske underskud gør også, at lovgivning ofte favoriserer dem med flere penge, og det løser protokollen ikke. Den gør heller intet for at adressere, at EU-landene er indrettet forskelligt.

Realistisk?

En social protokol ville alligevel være et skridt i den rigtige retning, og derfor værd at kæmpe for, at længe vi er med

i EU. Desværre synes det ikke realistisk at komme igennem med den lige foreløbig.

En traktatændring kræver, at samtlige lande er enige. Beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard støtter ideen om en social protokol, men siger at den "ligger altså ikke lige for".

Den sociale søjle

I 2017 vedtog EU derimod en "social søjle", som er 20 principper om sociale rettigheder. Principperne dækker over sympatiske ideer som retten til

godt arbejdsliv, fritid, social sikkerhed. De ændrer dog ikke ved EU's fire friheder.

Den sociale søjle er også ved at blive problematisk, fordi EU er begyndt at lave love på baggrund af den. Lovene, som EU's forslag om mindsteløn, presser de samme regler over mange forskellige systemer.

Den sociale søjle fungerer inden for EU's nuværende rammer, og viderefører dermed en del af EU's nuværende problemer. En social protokol ville derimod være et fundamentalt nybrud i EU-lovgivningen.

Mens Folkebevægelsen altid har bakket op om ideen om en social protokol, er vi dybt skeptiske til, hvordan man vil bruge den sociale søjle. I sidste ende hører socialpolitik og arbejdsmarkedspolitik hjemme i de enkelte lande.

Det mener Folkebevægelsen mod EU's Landsledelse

Folkebevægelsen mod EU støtter ideen om en social protokol og mener, at ordlyden i en eventuel protokol er vigtig. Landsledelse finder, at indholdet i et protokollat bør sikre lønmodtagerne og stoppe EU's indflydelse og indblanding i den danske arbejdsmarkedsmodel.

FH DELTAGER AKTIVT I DEN SOCIALE DIALOG PÅ EU-PLAN

Foto: Sif Meincke

Af Bente Sorgenfrey, næstformand i FH

■ Idéen om at indføre en social protokol for at løse problemet med, at arbejdstagerrettigheder er underordnet de økonomiske friheder i EU, dukker op med jævne mellemrum.

Det er selvfølgelig en problemstilling vi i Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) meget gerne vil løse. Men ind-

førelsen af en social protokol kræver en traktatændring og dermed, at samtlige EU-medlemslande bakker op.

I FH presser vi ikke på for at få traktatændringer. Der er nemlig den risiko, at hvis man åbner for traktatændringer, så kan der åbnes for en række forslag, der går i en helt anden retning, end vi ønsker, og som

kan betyde indblanding i den danske arbejdsmarkedsmodel eller flytte yderligere kompetence til EU.

Det er næppe realistisk at forestille sig, at der både kommer traktatændringer, og at alle medlemsstater i den forbindelse vil støtte indførelsen af en social protokol.

Det vigtigste er målet: at arbejdstagerrettigheder ikke underlægges de økonomiske friheder samtidig med, at vi værner om den danske arbejdsmarkedsmodel. Derfor lægger vi kræfterne der, hvor vi vurderer, at der er bedst chancer for at nå målet.

Sammen med europæisk fagbevægelse (ETUC) arbejder vi for at fremme brugen af arbejdsklausuler i offentlige udbud og for indførelsen af et europæisk ID-kort.

Vi deltager aktivt i den sociale dialog på EU-plan og har fokus på at styrke vores kolleger i de lande, hvor deres rettigheder og muligheder for at forhandle, er under pres.

Vi er nemlig af den overbevisning, at resultaterne først og fremmest skabes ved at stærke parter på arbejdsmarkedet indgår aftaler, der forbedrer vilkårene for arbejdstagerne.

Folkebevægelsen mod EU, Lyngbyvej 42, 2100 København Ø

Jeg vil vide mere / blive medlem

- Jeg vil gerne være medlem af Folkebevægelsen mod EU
 - Ordinært medlemskab 400 kr. årligt
 - Pensionist eller studerende 150 kr. årligt
- Jeg vil gerne tilmeldes Folkebevægelsens faglige netværk
- Jeg vil gerne gratis modtage Faglig EU-debat fra Folkebevægelsens faglige udvalg

Navn _____

Adresse _____

Postnr. _____ By _____

Mobil tlf.nr. _____ E-mail _____

Ved indmeldelse:

Fødselsdato _____ Underskrift _____

Sendes ufrankeret
Modtageren
betaler porto

Folkebevægelsen mod EU

+ + + 10435 + + +

0893 Sjælland USF B

FAGLIG EU-DEBAT

udgives af Fagligt Udvalg i Folkebevægelsen mod EU, Lyngbyvej 42, 2100 København Ø
Telefon 35 36 37 40. E-mail: fb@folkebevaegelsen.dk

Redaktionsudvalg: Eva Hallum (ansv.h.), Tscherning Johansen, Kirsten Anette Christensen, Lars P. Frederiksen og Lars Østergaard.
Ditte Marie Gyldenbergs Ovesen er tilknyttet redaktionen og ansvarlig for at indhente faglige kommentarer.

Layout: Karen Hedegaard. Tryk: billigtryksag.dk
ISSN: 2245-1897

Eftertryk med kildeangivelse ses gerne.

Dette nyhedsbrev er støttet af Nævnet for Fremme af Debat og Oplysning om Europa